

X. Τρικούπης
νοονδυλιά Θ. "Αννινου)

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ

Η ΝΕΟΤΗΣ ΤΟΥ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

Ανέκδοτα ἀπὸ τῆς μαθητικής ζωῆς τοῦ μεγάλου πολιτικού. Οἱ Τρικυόπεις μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου Αθηνῶν. Τὸ ἐπεισόδιον του μετὰ τὸν πατέληκαρον Βλάχο. Οἱ Χαρίλαοι φοιτητῆς. Ἔνα ἐπεισόδιο του στὸ Πανεπιστήμιο. Τρικυόπεις καὶ Ραγκαβῆς. Τὸ πρώτο του δρόμο. Οἱ Τρικυόπεις στην Αίγινα κλπ.

*Ἡ παιδικὴ ἡώῃ τοῦ Χαρίλαου Τρι-
κούπη, τοῦ κατόπιν μεγάλου πολιτικοῦ,
ἔχει διάφορα περιέργα ἀνέκδοτα, ἀπό-
τις ὅποια θὰ διηγηθοῦμε τὰ χαρακτη-
ριστικάτερα :*

"Οπαν δέ Χαριλαος ἔγεινε τεσσάρων ετῶν, ἡ μητέρα του ἀνέλαβε νὰ τὸν διδάξῃ τὰ πρῶτα γράμματα. Αὐτὴ τὸν ἐμάτιον ἀνάγνωσαι καὶ γραφῆσαι, ἐπειδὴ τὸν παραλίβη πατέρας του, ὁ σοφὸς Σπυρίδων Τρικούπης, γιὰ νὰ τὸν συνεχίσῃ τὶς γνώσεις. Απὸ τὸν πατέρα του λοιπόν επήρει ὁ Χ. Τρικούπης τὶς πρῶτες ὑγείες ἀρχές, ποὺ τὸν διέκριναν στὸ μέλλον ἀπὸ τοὺς συνομήλικους του. Δεῦτε εἰλού δῶμας ἀλόγου επιδημίας στὶς μελέτες του, διατὰν οἱ γονεῖς του τὸν ἐστείλαν στὸ Γυμνάσιο «Αθηνῶν» (ἴνα μόνον ὑπῆρχε τὴν ἐποχὴν ἑκείνη στὴ μικρὴ πρωτεύουσα), δὲ όποιον δημητρίευσε διδάσκαλος τοῦ Γένους, δι πολὺς Γενναδίους.

Στὸ Γυμνάσιον Ἀθηνῶν καὶ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Χαριλάου Τρικούπη καὶ ὁ ἀδείατος προγράμματος τῆς Ἑργασίας Δημόσιας Αποδοτικούς εύσταχταν γὰρ τὴ πρότυπη ἀνάτυπη τοῦ μικροῦ Μεσολογγίτη, καὶ πρὸ πάντων γὰρ τῇ μεγάλῃ του κρίσι, ποὺ τὴν ἀνέπτυξε σε βαθὺ ἐκτικότερο, πρὸ πάντων δὲν ἔδους ἀπολυτήριους ἔξτασεις γὰρ νόσταταγχθῆ σὸν Πανεπιστήμῳ. Τότε, σο μᾶλλον γραπτὴ ἔξτασι, μὲν δημιουργίας τοῦ Θουκυδίδου, εἴκασε δὲ Τρικούπης μικρὴ ἀλλὰ πολὺ σπουδαῖα μελέτη γὰρ τὸ σύντημα τῆς πολιτείας κατὰ τὸν ἄρχαιον συγγραφέα, ποὺ κατέπλεε τοὺς καθηγητάς του.

Εκείνο διώρα πού πάντων πού ἄφεσε πολὺν
στὸ Χαροπόλιον, ἥσαν τὰ Μαθηματικά. Ἡ βαιρεῖς
καὶ μανοκολονότες μέθοδοι τῆς ἐποχῆς ἔκει-
ντις, τὸν εὐνόσκων πάντοτε βαθύτατο μελετη-
τοῦ. Στήνη Ἀλγερίᾳ μάλιστα ἦταν ἀκαταγόνι-
τος. Λήπτης τῶν ἑισώσεων.

"Οταν ὁ Χαρίλαος ἦταν μαθητής τοῦ Γερμανού,
μνασόν, συνέβη τὸ ἀκόλουθο ἐπεισόδιο πα-
φανερώνει πόση ἀντίληψι τοῦ καθήκοντος
εἶχε ἀπὸ τὴν νεαρῷ του ἀκόμη ἡλικίᾳ :

Την ἐποχὴ ἔκεινη, πού ὁ Χαρίλαος ἦταν μαθητής τῆς Δ' τάξεως, γίνονταν βουλευτικὲς ἐκλογὲς μὲν πολὺ πετόμα. Οὐ Γυμνασιάρχης Γεννάδιος ἐτοικοχόλησε εἰδοπόίησι διὰ τὸ παθητικὸν ἀμεταλήσθως τοῦ Γυμνασίου διαθῆγε τὸ στέγος θα ἐφράστω λαμβάνων μέρος εἰς ἐκλογικήν διαδικασίαν.

"Υστερ" ἀπὸ λίγες μέρους, τὰ κόμματα συνεχότησαν θορυβώδεις διαδηλώσεις στοὺς δρόμους τῶν.¹ Αθηναῖς γοῦν τὸ πάντα τούτο τοῦτο

μους των Ἀθηνῶν, καὶ σε μίᾳ ἀπὸ αὐτῶν ἐνέσθη ἔνας μαθητὴ τοῦ Γερμανοῦ, ὃ διόπι τοῦ θεῖον παρακαλάγχαξε καὶ ἐφύνατε μαζῇ μὲν διαφόρους μπράφους τοῦ Ψυχοῦ. Ὁ μαθητὴς αὐτὸς ὁ νωμάζετο Βλάχος, ἦταν γυνὸς κομματάρχη, ἔκανε διακοπὰς τὸν παλλακάριον καὶ τὸν ἔτερον δόλοι οἱ συμμαθητοί του. Ἡπαύν ἀλλάσσεται καὶ διαγείτερος ἀπὸ δύον. Τέλος ἦταν σωτῆρ μετελες τοῦ σοχείου.

Ο Γενναδίος ἔμαυτε τὸ πρᾶγμα, δὲν ἥξερε δώμας ποιοῦ ἦταν μαθητής καὶ ἀρχιον ἀνακοίνεις για νό μάθη τ' ὅνομα τοῦ. Κανείς δώμας ἀπὸ τούς μαθητᾶς δὲν ὑπέλει νό φανερόθη τὸν Βλάχο νωπὶ μοστάρια τὴν ἀνδρίτιον του.

Βλάχο, γιατί φορούται την εποικία του.
Όταν ήθελε να σειωπά τον Τρικούπη, διηγήθηκε ότι
κλησαί στη φλόγη και κατά διαγνώστη του, και από τον Τρικούπης μη
διάφορος έδωσε την ονομα του παραβάτου της γυμνασιακής διατάξης
για. Συγχρόνως δύος ίντερνετ στο Γυμνασιακή άναφορά ηνογεί¹
γαμένην άπλως τους μαθητές της τάξεως, με την διοτίαν ζήτη
επονσαν να συγχωρθῆται δι Βλάχος και να μην υποστη την ποινή της
διατάξης.

Ο Γενναίος δέχτηκε την άναφορά κ' ἔδωσε τή συγγνώμη. Δυστυχώς διμος αὐτὴ δὲν ὠφέλησε τό Βλάχο, γιατί μετά ένα χρόνο ὁ ξαπούρος νέος ἐκστοτώθηκε σε μια συμπλοκή κουτσαράκηδων μὲ τήν "Αστουνούμα..."

“Ως τόσο, τὰ μαθήματα: α τοῦ Γρυπανίσου ἐτελείωσαν καὶ δὲ Χαρίλαος Τοικούπης ἐνεγάφη δχι στάθμησαν, διποὺς ἐπέργησαν δῖοι, ἀλλὰ στὴ Νομικὴ Σχολὴ. Καὶ ἔκει δὲ βίος του Τρικούπης ὑπῆρξεν ποδεύομενος φυτικοῦ ἀφοιωμένου στὴ μελέτη καὶ στὸ καθηκόν του. Οι συμφοιτηταὶ του τὸν ἐλάτευαν. Καὶ εἰνὲ βέβαιον δι τερεῖς μὲτα αὐτῶν ἐποντούς διδύνων μὲ τὰ βιβλία ποιοὶ τοις ἀγόρασε μὲ τὶς οἰκονομίες του δὲ Χαρίλαος χωρὶς ποτὲ οὔσε τὴ οἰκογένεια του, οὕτω κανεὶς ἄλλος νὰ μαθαίνῃ τίτοτε. Οἶνας ἀπὸ τοὺς τερεῖς αὐτοὺς φτιώκος φυτικοῖς, πάσι

ώφειλαν στην ευέγενεια τῆς ψυχῆς τοῦ Τρικούπη τὴν ἔκπαίδευσι τους, ἡταν καὶ ὁ ἔπειτα διακριθεὶς νομομαθῆς Ἐπαμεινώνδας Σαματάκης.

Ο Χαϊδάος Τρικούπης έφοιτήσε τια ἔτη στὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν. Στὸ τέατρο ἦτος, σὲ ἡλικίᾳ 17 ἔτων, οἱ γονεῖς του τὸν ζειτελαν στὸ Παρίσι, γιὰ νὰ συμπληρώσῃ ἐκεὶ τά; νομικάς τον σπουδάς.

Πολλά άνεκδοτα θά μπορούσε κανείς ν' άναφερη σχετικά μὲ την Πανεπιστημιακή ζωή τοῦ Τρικούπη. Χαρακτηριστικώτερα είναι τ' άκολουθα δύο :

Ο νεαρός ωήτωρ ἐβλασ τὸν σὲ ἑνέργεια τὰ μεγάλα πατωμάτα λόγῳ καὶ ἡ φοιτητική νεολαία, ἥλεκτρισθείσα, ήταν έτοιμη νὰ προβῇ σὲ πανηγυρική διαδήλωση, ὅπου τὴ σιγμή ἔκεινη πετάγεται στὴ μέσον δὲ Τρικύπιθος, ἀνάβανει στὸ πρόσφερο βῆμα, μιλεῖ μὲ τὴ βροτανὴ φωνὴ του, συναρμάζει μὲ τὴν ἐπιβλητικότητα του καὶ παριστάνει στὸν συναδέλφουν του πόδο ἀπο τὸ εἰλε νὰ συμμετέχουν ὁ φοιτηταὶ στὰ στρατιωτικο πολιτικὰ κινήματα. Καὶ διογχάρος τοῦ Χαριλάου Τρικύπη διηγεῖται τὴ συνέχεια τοῦ ἐπεισοδίου :

«Ἄλλοι γάρ εἰναι λέξεις αὐστηραὶ καὶ
κατὰ τὸ πνεῦμα πρότινοι φορῶν ἀκούμεναι
εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὑπῆρχαν κάθοδος γυ-
ρχοῦ ὑπάρχει εἰς τὸν αὐθίζεντα ἐνθουσια-
σμὸν καὶ ἡ διαδίλλοις δὲν ἔμενε. Ἐπιστο-
λὴ δύμως τοῦ πατρὸς ἐπέκλεψε τὴν διαγωγὴν
τοῦ νεοῦ καὶ ὁ Χαρίλαος δὲν ἔλαβε ἄλλοτε
μέρος εἰς τὰ διαβήματα τοῦ Πανεπιστη-
μίου».

Κάποτε γινόταν στας Ἀθήνας σάλψις νά καταριστή Ἑλληνικό Θέατρο και οι θεατρόφιλοι ἔκαναν ψή αὐτὸν χωρὶς ἐνέγρους. "Υποκινήτης καὶ διαλαλητής τῆς ἴδεας ἦταν δὲ Ἀλέξανδρος Ραγκαβίδης. Ἡ ἀνεξιχείρης δύναμις εὗρισκε σπουδαῖα ἐμπότια: Θέατρο δὲν πήρε, τὰ Ἑλληνικά δράματα ἤταν ἀστεία κατασκόπια, οι νέοι καὶ τα κορίτσια δὲν ἀπεφάδιαν, ζαν νά γίνουν ηθοποιοί. Πρό πάντων γυναικά ἦταν ἀδύνατο νά φοεῖται.

Ο Ραγκαβής ἔφει τὰ δίχτυα του και στὸ Πανεπιστήμιο, δυ-
στυχοῦ δόμας οὐ θέρευεις του κ' ὅδη ἐμέμενον ἀκάρπες. Τότε τοῦ σ-
τηπαν και τὸν Τρικούπι. Ο Χαρίλαος ἐνθουσιάστηκε μὲ τὴν ἰδέα
και ἀνέλαβε νὰ προπαγανδίσῃ υπέρ τῆς ιδρύσεως "Ελληνικοῦ θεά-
τρου μεταξὺ τῶν συμφορτεύοντων".

Ἐτοι σάγη - σιγῇ δ Τρικούπης ἴδυσε τὸν πρῶτο σύλλογο, μὲ
πρόδρομον τὸν "Αλέξανδρο Ραγκαβή, δ ὅποιος ἄρχισε τὶς ἐνέργειες
τοῦ ναὶ τὸ θέατρο.

Στὸ Παρίον δὲ Χαῖμαλος Τρικούπτης κατέσθων νά τραβήσῃ τὴν προσόχη τῶν Γάλλων καθηγητῶν τῆς Νομικῆς Σχολῆς; οἱ διοῖτον τὸν ὄνομαζαν «εὐερδὸν νομομαθῆ». Οἱ «Ἐλλήνες συμφοιτεῖται του—μεταπον τῶν διοίτων ὁ Ἡρακλεὺς Βασιλεὺς» οἱ Στατατεῖταις κλ.—τὸν ἐθεροῦσαν ἀρχὴν τῆς «Ἐλληνικῆς φοιτητικῆς ὅμδας τῶν Πα-ρισίων καὶ γὰ τὴν εἰνοῦν τῶν καθηγητῶν καὶ γιατὸν μίας κοινωνικῆς τοῦ σχέσεως». Οἱ σοφῆς φοιτητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, μίας ἔμπατης στὴν ἀθέουσα τῆς «Ἐλληνικῆς Πρεσβείας μέμενος μετειορθώνετο στὴν κοινωνίαν τοῦ νεοῦ, καὶ μὲ τὴν εντορφορία τοῦ πνευματικοῦ τοῦ καιροῦ τὴν εὐδύνειαν τῶν τρόπων τοῦ κατακτατοῦ τοῦ πάντας. Καὶ διο-

μᾶς πληροφορεῖ ὁ βιογυάφος του :

«...Καὶ πρὸς ἀντάπτης περιοπῆς Γαλλικάς οἰκουμενίας ἐγνωσθή καὶ ἐνωπῖς ἀπέκτη τὴν εὐνοίαν ἀνδρῶν διακριθέντων ἔπειται ἐν τῇ Γαλ- λικῇ πολιτείᾳ. Οἱ πολὺς ὑπονομοὶ Μαλαζές ἔν- τῃ ἐπιστολῇ τον πρός τὸν στρατηγὸν Καλλέργυην, τὸν ἐβεβαίώνει διε τοιαδε Τρικούπης προσφέρει- σται νὰ διαδαματίσῃ σπουδαῖον πρόσωπον ἐν- τῇ πατρίδι τοι, ἀν ἐξηγοῦνθει νὰ μορφωνέται καὶ νὰ καλλεργῆται ἐπειδὴ ἐμψυχον τον

